

Utorok 14. decembra 2021

I

(Uznesenia, odporúčania a stanoviská)

UZNESENIA

EURÓPSKY PARLAMENT

P9_TA(2021)0489

Boj proti násiliu založenému na rodovej príslušnosti: kybernetické násilie

Uznesenie Európskeho parlamentu zo 14. decembra 2021 s odporúčaniami pre Komisiu o boji proti rodovo motivovanému násiliu: kybernetickému násiliu (2020/2035(INL))

(2022/C 251/01)

Európsky parlament,

- so zreteľom na článok 2 a článok 3 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii,
- so zreteľom na článok 8, článok 83 ods. 1 a články 84 a 225 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,
- so zreteľom na Chartu základných práv Európskej únie, a najmä jej články 7, 8, 10, 11, 12, 21, 23, 24, 25, 26 a 47,
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 5. marca 2020 s názvom Únia rovnosti: stratégia pre rodovú rovnosť na roky 2020 – 2025, a najmä cieľ oslobodzovať ženy a dievčatá od násilia a stereotypov, ktorý je v nej stanovený,
- so zreteľom na oznámenie Komisie zo 14. apríla 2021 o stratégii EÚ v oblasti boja proti obchodovaniu s ľuďmi na roky 2021 – 2025,
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 28. septembra 2017 s názvom Boj proti nezákonnému obsahu na internete – Zvyšovanie zodpovednosti online platforiem,
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 24. júna 2020 s názvom Stratégia EÚ v oblasti práv obetí (2020 – 2025),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 12. novembra 2020 s názvom Únia rovnosti: stratégia pre rovnosť LGBTIQ osôb na roky 2020 – 2025,
- so zreteľom na návrh Komisie na rozhodnutie Rady o uzavretí Dohovoru Rady Európy o predchádzaní násiliu na ženách a domácejmu násiliu a o boji proti nemu v mene Európskej únie,
- so zreteľom na návrh Komisie na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady o jednotnom trhu s digitálnymi službami (akt o digitálnych službách) a o zmene smernice 2000/31/ES,
- so zreteľom na kódex správania pre boj proti nezákonným nenávisťným prejavom online, ktorý Komisia uverejnila v máji 2016, a na jeho piate kolo monitorovania, ktorého výsledkom je dokument s názvom Prehľad – 5. kolo monitorovania kódexu správania,

Utorok 14. decembra 2021

- so zreteľom na Dohovor Rady Európy o predchádzaní násilí na ženách a domácejmu násilíu a o boji proti nemu, ktorý bol otvorený na podpis 11. mája 2011 v Istanbule,
- so zreteľom na Dohovor Rady Európy o počítačovej kriminalite z 23. novembra 2001,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 21. januára 2021 o stratégii EÚ pre rodovú rovnosť ⁽¹⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 10. júna 2021 o podpore rodovej rovnosti v oblasti vzdelávania a kariéry v odboroch STEM (veda, technológia, inžinierstvo a matematika) ⁽²⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 11. marca 2021 o vyhlásení EÚ za zónu slobody pre LGBTIQ osoby ⁽³⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 10. februára 2021 o vykonávaní smernice 2011/36/EÚ o prevencii obchodovania s ľuďmi a boji proti nemu a o ochrane obetí obchodovania ⁽⁴⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 11. februára 2021 o budúcich výzvach v oblasti práv žien v Európe: viac ako 25 rokov po Pekinskej deklarácii a Pekinskej akčnej platforme ⁽⁵⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 21. januára 2021 o rodovej perspektíve počas krízy spôsobenej ochorením COVID-19 a v období po kríze ⁽⁶⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 21. januára 2021 o odstraňovaní rodových rozdielov v digitálnej oblasti: účasť žien na digitálnom hospodárstve ⁽⁷⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 25. novembra 2020 o posilnení slobody médií: ochrana novinárov v Európe, nenávisťné prejavy, dezinformácie a úloha platforiem ⁽⁸⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 17. apríla 2020 o koordinovanom postupe EÚ v boji proti pandémie ochorenia COVID-19 a jej dôsledkom ⁽⁹⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 28. novembra 2019 o pristúpení EÚ k Istanbulskému dohovoru a ďalších opatreniach na boj proti rodovo motivovanému násilíu ⁽¹⁰⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 13. februára 2019 o odmietavom postoji k právam žien a rodovej rovnosti zaznamenanom v EÚ ⁽¹¹⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 11. septembra 2018 o opatreniach na predchádzanie šikanovaniu a sexuálnemu obťažovaniu na pracovisku, vo verejných priestoroch a v politickom živote EÚ a boji proti týmto javom ⁽¹²⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 17. apríla 2018 o posilňovaní postavenia žien a dievčat prostredníctvom digitálneho sektora ⁽¹³⁾,

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 456, 10.11.2021, s. 208.

⁽²⁾ Prijaté texty, P9_TA(2021)0296.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 474, 24.11.2021, s. 140.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ C 465, 17.11.2021, s. 30.

⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ C 465, 17.11.2021, s. 160.

⁽⁶⁾ Ú. v. EÚ C 456, 10.11.2021, s. 191.

⁽⁷⁾ Ú. v. EÚ C 456, 10.11.2021, s. 232.

⁽⁸⁾ Ú. v. EÚ C 425, 20.10.2021, s. 28.

⁽⁹⁾ Ú. v. EÚ C 316, 6.8.2021, s. 2.

⁽¹⁰⁾ Ú. v. EÚ C 232, 16.6.2021, s. 48.

⁽¹¹⁾ Ú. v. EÚ C 449, 23.12.2020, s. 102.

⁽¹²⁾ Ú. v. EÚ C 433, 23.12.2019, s. 31.

⁽¹³⁾ Ú. v. EÚ C 390, 18.11.2019, s. 28.

Utorok 14. decembra 2021

- so zreteľom na svoje uznesenie z 26. októbra 2017 o boji proti sexuálnemu obťažovaniu a zneužívaniu v EÚ ⁽¹⁴⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 3. októbra 2017 o boji proti počítačovej kriminalite ⁽¹⁵⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 12. septembra 2017 o návrhu rozhodnutia Rady o uzavretí Dohovoru Rady Európy o predchádzaní násilí na ženách a domácejmu násilíu a o boji proti nemu v mene Európskej únie ⁽¹⁶⁾,
- so zreteľom na ustanovenia právnych nástrojov Organizácie Spojených národov v oblasti ľudských práv, najmä tých, ktoré sa týkajú práv žien a detí, a na iné nástroje OSN v oblasti násilí páchaného na ženách a deťoch,
- so zreteľom na rezolúcie Valného zhromaždenia Organizácie Spojených národov zo 16. decembra 2020 s názvami *Intensification of efforts to prevent and eliminate all forms of violence against women and girls* (Zintenzívnenie úsilia o predchádzanie všetkým formám násilí na ženách a dievčatách a o ich odstránenie) (A/RES/75/161) a *The right to privacy in the digital age* (Právo na súkromie v digitálnom veku) (A/RES/75/176),
- so zreteľom na rezolúciu Rady Organizácie Spojených národov pre ľudské práva z 5. júla 2018 s názvom *Accelerating efforts to eliminate violence against women and girls: preventing and responding to violence against women and girls in digital contexts* (Urýchlenie úsilia o odstránenie násilí na ženách a dievčatách: predchádzanie násilíu na ženách a dievčatách a reakcia naň v digitálnych kontextoch) (A/HRC/RES/38/5),
- so zreteľom na správy osobitných spravodajkýň Organizácie Spojených národov pre násilie páchané na ženách, jeho príčiny a následky, najmä na správu z 18. júna 2018 o online násilí páchanom na ženách (A/HRC/38/47), správu zo 6. mája 2020 o boji proti násilíu páchanému na novinárkach (A/HRC/44/52) a správu z 24. júla 2020 o prelínaní pandémie ochorenia COVID-19 a pandémie rodovo motivovaného násilíu páchaného na ženách so zameraním na domáce násilie a iniciatívu „Peace in the home“ (iniciatíva „Mier v domácnostiach“),
- so zreteľom na Deklaráciu Organizácie Spojených národov o odstránení násilí páchaného na ženách z 20. decembra 1993,
- so zreteľom na Dohovor Organizácie Spojených národov proti mučeniu a inému krutému, neľudskému či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu z 10. decembra 1984,
- so zreteľom na Dohovor Organizácie Spojených národov o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien z 18. decembra 1979,
- so zreteľom na všeobecné odporúčanie č. 35 Výboru pre odstránenie diskriminácie žien o rodovo motivovanom násilí páchanom na ženách zo 14. júla 2017, ktorým sa aktualizuje všeobecné odporúčanie č. 19,
- so zreteľom na Dohovor Organizácie Spojených národov o právach dieťaťa z 20. novembra 1989,
- so zreteľom na všeobecnú pripomienku č. 13 (2011) Výboru pre práva dieťaťa z 18. apríla 2011 o práve dieťaťa na ochranu pred všetkými formami násilí,
- so zreteľom na Agendu 2030 pre udržateľný rozvoj, a najmä na cieľ udržateľného rozvoja č. 5 týkajúci sa rodovej rovnosti,
- so zreteľom na správu Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe o bezpečnosti novinárov online ⁽¹⁷⁾,

⁽¹⁴⁾ Ú. v. EÚ C 346, 27.9.2018, s. 192.

⁽¹⁵⁾ Ú. v. EÚ C 346, 27.9.2018, s. 29.

⁽¹⁶⁾ Ú. v. EÚ C 337, 20.9.2018, s. 167.

⁽¹⁷⁾ https://www.osce.org/files/f/documents/2/9/468861_0.pdf

Utorok 14. decembra 2021

- so zreteľom na štúdiu výskumnej služby Európskeho parlamentu s názvom *Combating gender-based violence: Cyber violence* (Boj proti rodovo motivovanému násiliu: kybernetické násilie) (posúdenie európskej pridanej hodnoty),
 - so zreteľom na štúdiu výskumnej služby Európskeho parlamentu s názvom *Cyber violence and hate speech online against women* (Kybernetické násilie a nenávisťné prejavy online proti ženám),
 - so zreteľom na index rodovej rovnosti Európskeho inštitútu pre rodovú rovnosť,
 - so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2011/93/EÚ z 13. decembra 2011 o boji proti sexuálnemu zneužívaniu a sexuálnemu vykorisťovaniu detí a proti detskej pornografii, ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2004/68/SVV ⁽¹⁸⁾,
 - so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2012/29/EÚ z 25. októbra 2012, ktorou sa stanovujú minimálne normy v oblasti práv, podpory a ochrany obetí trestných činov a ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2001/220/SVV ⁽¹⁹⁾,
 - so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1232 zo 14. júla 2021 o dočasnej výnimke z určitých ustanovení smernice 2002/58/ES, pokiaľ ide o používanie technológií poskytovateľmi interpersonálnych komunikačných služieb nezávislých od číslovania na spracúvanie osobných a iných údajov na účely boja proti online sexuálnemu zneužívaniu detí ⁽²⁰⁾,
 - so zreteľom na správu Agentúry Európskej únie pre základné práva z 3. marca 2014 s názvom *Violence against women: an EU-wide survey* (Násilie páchané na ženách: celoeurópsky prieskum),
 - so zreteľom na správu Agentúry Európskej únie pre základné práva zo 14. mája 2020 s názvom *EU LGBTI II: A long way to go for LGBTI equality* (Druhý prieskum EÚ o LGBTI osobách: Dlhá cesta k rovnosti LGBTI osôb) ⁽²¹⁾,
 - so zreteľom na právne stanovisko generálneho advokáta Súdneho dvora Európskej únie z 11. marca 2021 k Dohovoru Rady Európy o predchádzaní násiliu na ženách a domácejmu násiliu a o boji proti nemu, ktorého cieľom je odstrániť právnu neistotu, pokiaľ ide o to, či a akým spôsobom môže Únia dohovor uzavrieť a ratifikovať ⁽²²⁾,
 - so zreteľom na prácu Agentúry Európskej únie pre justičnú spoluprácu v trestných veciach (Eurojust) a Agentúry Európskej únie pre spoluprácu v oblasti presadzovania práva (Europol) vrátane jej Európskeho centra boja proti počítačovej kriminalite a na jej hodnotenie hrozieb internetovej organizovanej trestnej činnosti,
 - so zreteľom na články 47 a 54 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na spoločné schôdze Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci a Výboru pre práva žien a rodovú rovnosť podľa článku 58 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci a Výboru pre práva žien a rodovú rovnosť (A9-0338/2021),
- A. keďže rodová rovnosť je základnou hodnotou a základným cieľom Únie a mala by sa odrážať vo všetkých jej politikách; keďže právo na rovnaké zaobchádzanie a nediskrimináciu je základným právom stanoveným v článku 2 a článku 3 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „Zmluva o EÚ“), článkoch 8, 10, 19 a 157 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) a článkoch 21 a 23 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“); keďže prvý cieľ stratégie Únie pre rodovú rovnosť na roky 2020 – 2025 sa zameriava na ukončenie rodovo motivovaného násilia a opisuje ho ako „jednu z najväčších výziev našich spoločností“, pretože zasahuje ženy na všetkých úrovniach spoločnosti bez ohľadu na vek, vzdelanie, príjem, sociálne zázemie alebo krajinu pôvodu či pobytu a predstavuje jednu z najzávažnejších prekážok dosiahnutia rodovej rovnosti;

⁽¹⁸⁾ Ú. v. EÚ L 335, 17.12.2011, s. 1.

⁽¹⁹⁾ Ú. v. EÚ L 315, 14.11.2012, s. 57.

⁽²⁰⁾ Ú. v. EÚ L 274, 30.7.2021, s. 41.

⁽²¹⁾ https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2020-lgbti-equality-1_en.pdf

⁽²²⁾ <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?docid=238745&doclang=en>

Utorok 14. decembra 2021

- B. keďže násilie páchané na ženách a dievčatách a iné formy rodovo motivovaného násillia sú v Únii rozšírené a treba ich vnímať ako extrémnu formu diskriminácie, ktorá má obrovský vplyv na obeť a ich rodiny a komunity, a ako porušenie ľudských práv zakotvené v rodovej nerovnosti, ku ktorej prispievajú a ktorú pomáhajú udržiavať a posilňovať; keďže rodovo motivované násilie je zakorenené v nerovnomernom rozdelení moci medzi ženami a mužmi, ustálených patriarchálnych štruktúrach a praktikách a rodových normách, sexizme a škodlivých rodových stereotypoch a predsudkoch, ktoré viedli k dominancii mužov nad ženami a dievčatami v celej ich rozmanitosti vrátane LGBTIQ osôb a ich diskriminácii zo strany mužov;
- C. keďže násilie páchané na ženách by sa malo chápať v tom zmysle, že zahŕňa všetky činy rodovo motivovaného násillia, ktoré majú alebo môžu mať za následok telesnú, sexuálnu, psychologickú alebo ekonomickú ujmu alebo utrpenie žien vrátane vyhrážania sa takýmito činmi, nátlaku alebo svojvoľného pozbavenia slobody, či už vo verejnom, alebo v súkromnom živote, online či offline;
- D. keďže ženy a dievčatá v celej svojej rozmanitosti a LGBTIQ osoby môžu byť terčom rodovo motivovaného kybernetického násillia z dôvodu svojho rodu, rodovej identity, rodového vyjadrenia alebo pohlavných znakov; keďže prierezové formy diskriminácie vrátane diskriminácie na základe rasy, jazyka, náboženstva, viery, národného alebo sociálneho pôvodu, príslušnosti k národnostnej alebo etnickej menšine, narodenia, sexuálnej orientácie, veku, zdravotného stavu, zdravotného postihnutia, rodinného stavu alebo štatútu migranta alebo utečenca môžu ešte zhoršiť následky rodovo motivovaného kybernetického násillia; keďže v stratégii Únie pre rovnosť LGBTIQ osôb sa pripomína, že každý má právo na bezpečnosť, či už doma, na verejnosti, alebo online;
- E. keďže z prieskumu Únie o LGBTI osobách, ktorý uskutočnila agentúra FRA, vyplýva, že 10 % LGBTIQ osôb sa v predchádzajúcom roku stretlo s kybernetickým obťažovaním, pretože sú LGBTIQ osobami, a to aj v sociálnych médiách; keďže neprimerane zasiahnuté sú intersexuálne a transrodové osoby (16 %); keďže mladiství vo veku od 15 do 17 rokov boli v porovnaní s ostatnými vekovými skupinami (7 % – 12 %) skupinou, ktorá sa najčastejšie stretávala s kybernetickým obťažovaním, pretože sú LGBTIQ osobami (15 %);
- F. keďže násilie páchané na ženách a dievčatách v celej ich rozmanitosti a rodovo motivované násilie existujú v rôznych formách a prejavoch, ktoré sa však vzájomne nevyklučujú; keďže online násilie je často vzájomne prepojené s násillím offline a je od neho neoddeliteľné, pretože mu môže predchádzať, sprevádzať ho alebo byť jeho pokračovaním; keďže rodovo motivované kybernetické násilie by sa preto malo chápať ako pokračovanie rodovo motivovaného násillia offline v online prostredí;
- G. keďže v štúdií výskumnej služby Európskeho parlamentu s názvom *Combating gender-based violence: Cyber violence – European added value assessment* o rodovo motivovanom kybernetickom násillí sa odhaduje, že 4 % až 7 % žien v Únii zažilo počas 12 mesiacov pred vykonaním posúdenia kybernetické obťažovanie, zatiaľ čo 1 % až 3 % zažili kybernetické prenasledovanie; keďže kybernetické prenasledovanie má viacero podôb, je najbežnejšou formou samostatných alebo kombinovaných nenávisťných prejavov a už príliš dlho sa neuznáva a nerieši; keďže z prieskumu nadácie World Wide Web Foundation, ktorý sa uskutočnil v roku 2020 medzi respondentmi zo 180 krajín, vyplynulo, že 52 % mladých žien a dievčat zažilo zneužívanie online, napríklad zdieľanie súkromných snímok, videí alebo správ bez ich súhlasu, zlomyseľné a ponižujúce správy, urážlivý a výhrážny jazyk, sexuálne obťažovanie a falšný obsah, a 64 % respondentov uviedlo, že poznajú niekoho, kto to zažil;
- H. keďže mladým ženám a dievčatám hrozí väčšie riziko kybernetického násillia, najmä kybernetického obťažovania a kybernetického šikanovania; keďže aspoň 12,5 % prípadov šikanovania v školách sa uskutočňuje online⁽²³⁾; keďže v súčasnosti sú mladí ľudia k sociálnym sieťam pripojení čoraz častejšie už v ranom veku; keďže tieto formy násillia prehlbujú sociálne nerovnosti, pretože ich terčom sú často najviac znevýhodnení mladí ľudia; keďže podľa fondu UNICEF sú dievčatá obťažované dvakrát častejšie než chlapci⁽²⁴⁾; keďže podľa tohto prieskumu sú ženy skeptickejšie, pokiaľ ide o to, či technologické spoločnosti používajú ich údaje zodpovedne;

⁽²³⁾ <https://www.ohchr.org/EN/Issues/Women/SRWomen/Pages/OnlineViolence.aspx>

⁽²⁴⁾ <https://www.coe.int/en/web/campaign-free-to-speak-safe-to-learn/-/bullying-perspectives-practices-and-insights-2017->

Utorok 14. decembra 2021

- I. keďže podľa správy Agentúry Európskej únie pre základné práva (ďalej len „FRA“) s názvom *Violence against women: an EU-wide survey* z 3. marca 2014 zažilo v Únii v roku 2014 11 % žien od 15 rokov kybernetické obťažovanie a 14 % žien prenasledovanie;
- J. keďže pripojenie na internet a potreba prístupu k digitálnej verejnej sfére sú čoraz nevyhnutnejšie na rozvoj našich spoločností a hospodárstiev; keďže pracovné miesta čoraz viac zahŕňajú digitálne riešenia a sú od nich závislé, čo vedie k rastúcemu riziku, že sa ženy na trhu práce a pri vykonávaní hospodárskej činnosti stretnú s rodovo motivovaným kybernetickým násilím;
- K. keďže rastúci dosah internetu, rýchle šírenie mobilných informácií a používanie sociálnych médií spolu s pretrvávajúcimi viacnásobnými, opakovane sa vyskytujúcimi a vzájomne prepojenými formami rodovo motivovaného násillia viedli k šíreniu rodovo motivovaného kybernetického násillia; keďže ženy a dievčatá, ktoré majú prístup na internet, čelia online násilliu častejšie ako muži; keďže osobitná spravodajkyňa Organizácie Spojených národov pre násillie páchané na ženách, jeho príčiny a následky poznamenala, že nové technológie „budú nevyhnutne viesť k rôznym a novým prejavom online násillia páchaného na ženách“; keďže k inovácii dochádza tempom, ktoré často neumožňuje uvažovať o jej dlhodobých následkoch, a keďže výskyt rodovo motivovaného kybernetického násillia bude v nadchádzajúcich rokoch pravdepodobne ďalej rásť; keďže s cieľom zabezpečiť nápravu, zodpovednosť a prevenciu je potrebné primerane posúdiť vplyv rodovo motivovaného kybernetického násillia na obeť a pochopiť mechanizmy, ktoré páchatelom tejto formy rodovo motivovaného násillia umožňujú páchať násillie;
- L. keďže podľa Svetovej zdravotníckej organizácie ⁽²⁵⁾ zažíva každá tretia žena na celom svete fyzické alebo sexuálne násillie väčšinou zo strany intímneho partnera; keďže rodovo motivované násillie počas pandémie ochorenia COVID-19 narástlo a obmedzenia pohybu zvýšili riziko domáceho násillia a zneužívania; keďže vyššia miera využívania internetu počas pandémie ochorenia COVID-19 spôsobila nárast rodovo motivovaného násillia online a rodovo motivovaného násillia uľahčovaného IKT vzhľadom na to, že násillní partneri a bývalí partneri tiež monitorujú, sledujú a ohrozujú svoje obeť a páchajú násillie pomocou digitálnych nástrojov; keďže toto kybernetické násillie môže byť páchané súbežne s fyzickým násillím alebo k nemu môže viesť, ak sa nerieši včas; keďže v stratégii EÚ v oblasti práv obeť na roky 2020 – 2025 Komisia uznáva, že súčasná situácia súvisiaca s pandemiou ochorenia COVID-19 spôsobila zvýšený výskyt počítačovej kriminality, ako sú sexuálne trestné činy online a trestné činy z nenávisťi;
- M. keďže najbežnejšími druhmi rodovo motivovaného kybernetického násillia sú trestné činy, ako sú kybernetické obťažovanie, kybernetické prenasledovanie, porušovanie práva na súkromie súvisiace s IKT vrátane prístupu k údajom alebo snímkam vrátane intímnych údajov, ich získavania, zaznamenávania, zdieľania a vytvárania a manipulácie s nimi bez súhlasu, krádež totožnosti a nenávisťné prejavy online, donucovacia kontrola prostredníctvom digitálneho sledovania a kontroly komunikácií prostredníctvom aplikácií stalkerwaru a spywaru a používanie technologických prostriedkov na obchodovanie s ľuďmi, a to aj na účely sexuálneho vykorisťovania;
- N. keďže rodovo motivované kybernetické násillie možno páchať pomocou celého spektra online komunikačných kanálov a nástrojov vrátane sociálnych médií, obsahu webových stránok, diskusných fór, zoznamovacích portálov, sekcií komentárov a herných diskusných miestností; keďže mnohé druhy rodovo motivovaného kybernetického násillia možno páchať oveľa jednoduchšie a v oveľa väčšom rozsahu než fyzické formy rodovo motivovaného násillia;
- O. keďže niektoré členské štáty prijali právne predpisy týkajúce sa len istých konkrétnych foriem rodovo motivovaného kybernetického násillia, a preto pretrvávajú značné nedostatky; keďže v súčasnosti neexistuje v súvislosti s bojom proti rodovo motivovanému kybernetickému násilliu na úrovni Únie žiadne spoločné vymedzenie ani účinný politický prístup; keďže takáto absencia harmonizovaného vymedzenia na úrovni Únie vedie k výrazným rozdielom, pokiaľ ide o rozsah, v akom členské štáty bojujú proti rodovo motivovanému kybernetickému násilliu a predchádzajú mu, čo spôsobuje veľké rozdiely a roztrieštenosť, pokiaľ ide o úroveň ochrany, ktorú poskytujú, a to aj napriek cezhraničnej povahe tohto trestného činu; keďže harmonizované právne vymedzenie pojmu rodovo motivované kybernetické násillie je preto potrebné na zabezpečenie konvergencie na európskej aj vnútroštátnej úrovni;

⁽²⁵⁾ <https://www.who.int/publications/i/item/9789240022256>

Utorok 14. decembra 2021

- P. keďže podľa osobitnej spravodajkyne Organizácie Spojených národov pre násilie páchané na ženách, jeho príčiny a následky vymedzenie pojmu „online násilie páchané na ženách“ zahŕňa všetky akty rodovo motivovaného násillia páchaného na ženách, ktoré bolo sčasti alebo úplne spáchané s použitím IKT, ako sú mobilné telefóny a smartfóny, internet, platformy sociálnych médií alebo e-mail, alebo ktoré IKT podporili alebo zhoršili a ktoré bolo namierené proti žene, pretože je ženou, alebo zasahuje ženy neprimerane ⁽²⁶⁾;
- Q. keďže kriminalizácia rodovo motivovaného kybernetického násillia by mohla mať odrádzajúci účinok na páchatel'ov z dôvodu strachu zo sankcií alebo vedomia, že páchajú trestný čin;
- R. keďže v dôsledku rýchleho vývoja a používania digitálnych technológií a aplikácií vznikajú nové formy; keďže tieto rôzne formy rodovo motivovaného kybernetického násillia a obťažovania online sú namierené proti všetkým vekovým skupinám od raného veku a školského a pracovného života až po neskoršie roky; keďže by sa nemal podceňovať ani potenciál kybernetického násillia prejavíť sa psychicky;
- S. keďže podľa Európskeho inštitútu pre rodovú rovnosť (ďalej len „EIGE“) sedem z desiatich žien zažilo kybernetické prenasledovanie; keďže stalkerware je softvér, ktorý uľahčuje zneužívanie tým, že umožňuje monitorovanie zariadenia danej osoby bez jej súhlasu a bez toho, aby bol majiteľ s monitorovaním zariadenia oboznámený, pričom zostáva skrytý; keďže stalkerware je v Únii legálne dostupný a možno ho používať a kupovať, pričom sa často uvádza na trh ako softvér na rodičovskú kontrolu;
- T. keďže sexuálne zneužívanie na základe obrazu sa často využíva ako prostriedok zastrasovania a ponižovania obetí; keďže technológie deepfake sú relatívne novým spôsobom páchania rodovo motivovaného násillia a využívajú umelú inteligenciu na vykorisťovanie, ponižovanie a obťažovanie žien;
- U. keďže sexuálne zneužívanie na základe obrazu a webové stránky, na ktorých sa takéto zneužívanie šíri, sú čoraz častejšou formou partnerského násillia; keďže následky sexuálneho zneužívania na základe obrazu môžu byť sexuálne (keďže sexuálna skúsenosť bola zaznamenaná alebo šírená bez súhlasu), psychologické (pokiaľ ide o vplyv zverejnenia súkromného života na obeť) a ekonomické (keďže sexuálne zneužívanie na základe obrazu môže potenciálne ohroziť súčasný a budúci pracovný život obetí);
- V. keďže existuje zvýšené riziko šírenia videí žien intímnej a sexuálnej povahy na webových stránkach s pornografiou bez ich súhlasu a v peňažnom záujme; keďže šírenie súkromného obsahu bez súhlasu obete, a najmä sexuálneho zneužívania online vnáša do násillia ďalší traumatický prvok, často s dramatickými dôsledkami vrátane samovrážd;
- W. keďže najmä mladé ženy a dievčatá sú vystavené rodovo motivovanému kybernetickému násilliu zahŕňajúcemu používanie nových technológií vrátane kybernetického obťažovania a prenasledovania prostredníctvom hrozieb znásillnenia, smrti, porušovania práva na súkromie súvisiaceho s IKT a uverejňovania súkromných informácií a fotografií;
- X. keďže rodová identita v súčasnosti nie je súčasťou právnych predpisov upravujúcich nenávistné prejavy v 15 členských štátoch; keďže Komisia sa v stratégii Únie pre rodovú rovnosť na roky 2020 – 2025 a v stratégii pre rovnosť LGBTIQ osôb na roky 2020 – 2025 zaviazala predložiť iniciatívu s cieľom rozšíriť oblasti trestnej činnosti, kde je možná harmonizácia, na osobitné formy rodovo motivovaného násillia v súlade s článkom 83 ods. 1 ZFEÚ;
- Y. keďže podľa štatistík uvedených v tomto uznesení sú nenávistné prejavy proti LGBTIQ osobám mimoriadne rozšírené, najmä online, a v niektorých členských štátoch predovšetkým chýbajú právne predpisy zamerané na predchádzanie takýmto formám zneužívania online, ich riešenie a trestanie;

⁽²⁶⁾ Správa osobitnej spravodajkyne OSN pre násilie páchané na ženách, jeho príčiny a následky z 18. júna 2018 o online násillii páchanom na ženách a dievčatách z hľadiska ľudských práv (A/HRC/38/47).

Utorok 14. decembra 2021

- Z. keďže Únia v roku 2017 podpísala Dohovor Rady Európy o predchádzaní násiliu na ženách a domácejmu násiliu a o boji proti nemu (Istanbulský dohovor), ktorý naďalej zostáva meradlom, pokiaľ ide o medzinárodné normy odstraňovania rodovo motivovaného násillia, pričom dokončenie prístúpenia Únie k dohovoru je pre Komisiu kľúčovou prioritou;
- AA. keďže s cieľom odstrániť rodovo motivované násillie vrátane rodovo motivovaného kybernetického násillia sa treba spoliehať na konzistentné, konkrétne, reprezentatívne a porovnateľné administratívne údaje na základe dôkladného a koordinovaného rámca zberu údajov; keďže chýbajú komplexné a porovnateľné rozčlenené údaje o všetkých formách rodovo motivovaného násillia a jeho základných príčinách; keďže napriek rastúcej informovanosti o tomto fenoméne nedostatočný zber údajov o všetkých formách rodovo motivovaného násillia bráni presnému posúdeniu jeho výskytu; keďže takýto nedostatok dostupných údajov súvisí s nedostatočným nahlasovaním prípadov rodovo motivovaného kybernetického násillia; keďže podľa Istanbulského dohovoru a smernice 2012/29/EÚ sa vyžaduje, aby členské štáty nahlasovali štatistické údaje a predkladali údaje rozčlenené podľa pohlavia;
- AB. keďže reakcia trestného súdnicstva v prípade obetí rodovo motivovaného kybernetického násillia stále zaostáva, čo poukazuje na nedostatočné pochopenie a uvedomovanie si závažnosti týchto trestných činov a odrádza od ich nahlasovania; keďže vybavenie policajtov mäkkými zručnosťami na starostlivé počúvanie, pochopenie a rešpektovanie všetkých obetí všetkých foriem rodovo motivovaného násillia môže pomôcť riešiť nedostatočné nahlasovanie a reviktimizáciu; keďže zabezpečenie prístupných postupov a mechanizmov nahlasovania, ako aj prostriedkov nápravy, je nevyhnutné na podporu bezpečnejšieho prostredia pre všetky obeť rodovo motivovaného násillia; keďže obeť kybernetického násillia by mali mať k dispozícii informácie o tom, ako a koho kontaktovať v orgánoch presadzovania práva, ako aj o dostupných prostriedkoch nápravy, ktoré im môžu pomôcť v núdzových situáciách;
- AC. keďže Európske centrum boja proti počítačovej kriminalite Europolu, Eurojust a Agentúra Európskej únie pre kybernetickú bezpečnosť (ďalej len „ENISA“) uskutočnili výskum počítačovej kriminality online; keďže rodovo motivované kybernetické násillie zasahuje najmä niektoré skupiny žien a LGBTIQ osôb, ako sú feministické aktivistky a aktivistky za práva LGBTIQ osôb, umelkyne, političky, ženy vo verejných pozíciách, novinárky, blogerky, obhajkyne ľudských práv a iné verejné osobnosti, a keďže im spôsobuje nielen poškodenie dobrej povesti, psychologickú ujmu a utrpenie, ale môže viesť aj k narušeniu životnej situácie a súkromia obetí a poškodeniu osobných vzťahov a môže ich odrádzať od digitálnej účasti na politickom, sociálnom, ekonomickom a kultúrnom živote;
- AD. keďže rodovo motivované kybernetické násillie často vedie k autocenzúre a táto situácia môže mať nepriaznivý vplyv na pracovný život a dobrú povesť obetí rodovo motivovaného kybernetického násillia; keďže násilná a rodová povaha hrozieb spôsobuje, že obeť často využívajú pseudonymy, online sa príliš neprejavujú, svoje online účty pozastavujú, deaktivujú alebo trvalo mažú alebo dokonca úplne opúšťajú svoju profesiu; keďže to môže viesť k umlčivaniu hlasov a ignorovaniu názorov žien a zhoršiť už existujúcu rodovú nerovnosť v politickom, sociálnom a kultúrnom živote; keďže narastajúce rodovo motivované kybernetické násillie, ktorému sú ženy vystavené, im môže brániť vo väčšej účasti v digitálnom sektore, čím sa upevňuje rodovo podmienené koncipovanie, rozvoj a zavádzanie nových technológií, pričom to tiež spôsobuje opakovanie existujúcich diskriminačných praktík a stereotypov, ktoré prispievajú k normalizácii rodovo motivovaného kybernetického násillia;
- AE. keďže rodovo motivované kybernetické násillie má priamy vplyv na sexuálne, fyzické a psychické zdravie a pohodu žien a má negatívne sociálne a hospodárske následky; keďže rodovo motivované kybernetické násillie negatívne vplyva na schopnosť obetí plne uplatňovať svoje základné práva, čo má preto vážne dôsledky pre spoločnosť a demokraciu ako celok;
- AF. keďže škodlivý ekonomický vplyv rodovo motivovaného násillia a problémy s duševným zdravím, ktoré spôsobuje, môžu mať závažné dôsledky pre obeť vrátane ich schopnosti hľadať si zamestnanie a finančnej záťaže; keďže ekonomický vplyv rodovo motivovaného násillia môže zahŕňať vplyv na zamestnanie, ako je nižšia miera prítomnosti v práci, riziko ohrozenia postavenia v zamestnaní, čo môže viesť k riziku straty zamestnania alebo nižšej produktivite; keďže vplyv rodovo motivovaného kybernetického násillia na duševné zdravie môže byť zložitý a dlhodobý; keďže

Utorok 14. decembra 2021

vplyv rodovo motivovaného kybernetického násillia na duševné zdravie, ako je úzkosť, depresia a pretrvávajúce príznaky posttraumatickej situácie, má škodlivé medziľudské, sociálne, právne, ekonomické a politické následky a v konečnom dôsledku ovplyvňuje živobytie a identitu mladých ľudí; keďže niektoré z týchto vplyvov spôsobujú ďalšie formy diskriminácie a prehlbujú existujúce formy diskriminácie a nerovnosti;

AG. keďže podľa štúdie EPRS s názvom *Combating gender-based violence: Cyber violence – European added value assessment* sa celkové náklady súvisiace s kybernetickým obťažovaním a prenasledovaním odhadujú na 49 až 89,3 miliardy EUR, pričom najväčšiu kategóriu nákladov tvorí hodnota straty kvality života, ktorá predstavuje viac ako polovicu celkových nákladov (približne 60 % v prípade kybernetického obťažovania a približne 50 % v prípade kybernetického prenasledovania);

AH. keďže prevencia, najmä prostredníctvom vzdelávania, vrátane digitálnej gramotnosti a zručností, ako je kybernetická hygiena a tzv. netiketa (etiketa na internete), musí byť kľúčovým prvkom každej verejnej politiky zameranej na boj proti rodovo motivovanému kybernetickému násilliu;

1. zdôrazňuje, že rodovo motivované kybernetické násillie je pokračovaním rodovo motivovaného násillia offline a že žiadna politická alternatíva nebude účinná, kým sa v rámci nej nezohľadní táto skutočnosť; zdôrazňuje, že existujúce právne akty Únie neposkytujú mechanizmy potrebné na primerané riešenie rodovo motivovaného kybernetického násillia; vyzýva členské štáty a Komisiu, aby sformulovali a vykonávali legislatívne a nelegislatívne opatrenia, riešili rodovo motivované kybernetické násillie a zahrnuli hlasy obetí rodovo motivovaného kybernetického násillia do stratégií na jeho riešenie a spojili ich s iniciatívami na odstránenie rodových stereotypov, sexistických postojov a diskriminácie žien; zdôrazňuje, že tieto budúce návrhy by mali fungovať v súlade s existujúcimi návrhmi, ako je návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o jednotnom trhu s digitálnymi službami (akt o digitálnych službách) a o zmene smernice 2000/31/ES, ako aj s už platnými právnymi aktmi, ako je smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/36/EÚ⁽²⁷⁾ a smernica 2012/29/EÚ;

2. pripomína, že neexistuje žiadne spoločné vymedzenie pojmu rodovo motivované kybernetické násillie, čo vedie k značným rozdielom, pokiaľ ide o rozsah, v akom členské štáty riešia rodovo motivované kybernetické násillie a predchádzajú mu, čo spôsobuje veľké rozdiely medzi členskými štátmi, pokiaľ ide o ochranu, podporu a odškodnenie obetí; vyzýva preto Komisiu a členské štáty, aby stanovili a prijali spoločné vymedzenie rodovo motivovaného kybernetického násillia, ktoré by uľahčilo prácu zameranú na analýzu rôznych foriem rodovo motivovaného kybernetického násillia a boj proti nemu, čím by sa zabezpečilo, že obeť rodovo motivovaného kybernetického násillia v členských štátoch budú mať účinný prístup k spravodlivosti a špecializovaným službám podpory;

3. zdôrazňuje, že koncepcia rodovo motivovaného kybernetického násillia sa nemôže obmedzovať na používanie počítačových systémov, ale mala by zostať široká, a teda by sa mala vzťahovať na využívanie IKT na páchanie a uľahčovanie násillia proti jednotlivcom alebo vyhrážanie sa ním;

4. víta stratégiu Únie pre rodovú rovnosť na roky 2020 – 2025, ktorú predložila Komisia, ako nástroj na boj proti násilliu na ženách v celej ich rozmanitosti a rodovo motivovanému násilliu a na riešenie jeho základných príčin; zdôrazňuje, že rodovo motivované kybernetické násillie je hlboko zakorenené v dynamike moci, hospodárskej nerovnováhe a rodových normách; vyzýva členské štáty a Komisiu, aby riešili jeho základné príčiny a bojovali proti rodovým úlohám a stereotypom, ktoré spôsobujú, že násillie páchané na ženách je prijateľné;

5. vyzýva členské štáty, aby vyčlenili primerané ľudské a finančné zdroje pre vnútroštátne, regionálne a miestne správne orgány a na právnu pomoc, zdravotnú starostlivosť, najmä v oblasti duševného zdravia, a pre inštitúcie sociálnej ochrany vrátane organizácií žien s cieľom účinne prispievať k predchádzaniu rodovo motivovanému kybernetickému násilliu a chrániť pred ním ženy;

(27) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/36/EÚ z 5. apríla 2011 o prevencii obchodovania s ľuďmi a boji proti nemu a o ochrane obetí obchodovania, ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2002/629/SVV (Ú. v. EÚ L 101, 15.4.2011, s. 1).

Utorok 14. decembra 2021

6. vyzýva Komisiu, aby zabezpečila aj riešenie kybernetického násillia, a to vrátane foriem, ktoré má v sexuálnom priemysle; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby skoncovali s pornografickým priemyslom vybudovaným na obchodovaní so sexom, znásilňovaní a iných formách útokov a zneužívania žien a detí; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby do foriem nenávistných prejavov zahrnuli mizogýniu a do trestných činov z nenávisti mizogýnné útoky;

7. zdôrazňuje, že systémová a sociálna diskriminácia vrátane rodovej, rasovej a hospodárskej diskriminácie sa reprodukuje a ešte zhoršuje online; pripomína, že tieto formy diskriminácie sa prekrývajú, čo má extrémnejšie dôsledky pre ľudí v zraniteľných situáciách, ako sú migrantky, ženy patriace k etnickým alebo náboženským komunitám, ženy s funkčnou rozmanitosťou, LGBTIQ osoby a dospievajúci;

8. víta záväzok Komisie v rámci stratégie pre rovnosť LGBTIQ osôb na roky 2020 – 2025 rozšíriť zoznam „európskych trestných činov“ podľa článku 83 ods. 1 ZFEÚ tak, aby zahŕňal trestné činy z nenávisti a nenávistné prejavy, a to aj v prípade, keď sú namierené proti LGBTIQ osobám;

9. zdôrazňuje naliehavú potrebu riešiť základné príčiny rodovo motivovaného násillia a vyzýva Komisiu, aby tento prístup zohľadnila vo svojom budúcom návrhu;

10. zdôrazňuje, že pandémia ochorenia COVID-19 viedla k dramatickému nárastu partnerského násillia a zneužívania, ktoré bolo označené ako „tieňová pandémia“ a zahŕňa fyzické, psychologické, sexuálne a ekonomické násillie a ich online rozmer, pretože oveľa väčšia časť sociálnych životov ľudí sa presunula na internet a obeť boli nútené tráviť viac času s páchatelmi, pričom boli izolovanejšie od podporných sietí; zdôrazňuje tiež, že počas obmedzenia pohybu v súvislosti s ochorením COVID-19 boli mnohé LGBTIQ osoby vystavené obťažovaniu, zneužívaniu alebo násilliu, a to aj zo strany rodinných príslušníkov, zákonných zástupcov alebo spolubývajúcich;

11. zdôrazňuje, že „tieňová pandémia“ ženám sťažila prístup k účinnej ochrane, službám podpory a spravodlivosti a odhalila nedostatok podporných zdrojov a štruktúr, v dôsledku čoho mnohé z nich zostali bez primeranej a včasnej ochrany; naliehavo vyzýva členské štáty, aby zvýšili pomoc, ktorú poskytujú prostredníctvom špecializovaných útulkov, telefonických liniek pomoci a služieb podpory, s cieľom chrániť obeť a uľahčovať nápravu, nahlasovanie a trestné stíhanie rodovo motivovaného násillia;

12. vyjadruje znepokojenie nad prípadmi trestných činov z nenávisti a nenávistných prejavov súvisiacich s podnecovaním k diskriminácii alebo násilliu, ktoré boli spáchané počas pandémie ochorenia COVID-19, čo viedlo k stigmatizácii osôb zo skupín v zraniteľných situáciách;

13. vyzýva Komisiu, aby uskutočnila hlbšiu analýzu vplyvov pandémie ochorenia COVID-19 na všetky formy rodovo motivovaného kybernetického násillia, a vyzýva členské štáty, aby prijali účinné opatrenia s podporou organizácií občianskej spoločnosti a orgánov, úradov a agentúr Únie, ako sú FRA a Europol⁽²⁸⁾; ďalej nabáda Komisiu, aby vypracovala Protokol Únie o rodovo motivovanom násillí v čase krízy a núdze s cieľom zahrnúť služby ochrany obetí medzi „základné služby“ v členských štátoch;

14. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby rozsah pojmu nenávistné prejavy rozšírili tak, aby zahŕňal sexistické nenávistné prejavy;

15. zdôrazňuje nadnárodnú povahu rodovo motivovaného kybernetického násillia; zdôrazňuje, že rodovo motivované kybernetické násillie má dodatočné nadnárodné následky vzhľadom na to, že využívanie IKT má cezhraničný rozmer; zdôrazňuje, že páchatelia využívajú online platformy alebo mobilné telefóny pripojené alebo umiestnené v iných krajinách, ako sú krajiny, v ktorých sa nachádzajú obeť rodovo motivovaného kybernetického násillia; zdôrazňuje, že rýchly technologický vývoj a digitalizácia by mohli vytvoriť nové formy rodovo motivovaného kybernetického násillia, čo by mohlo viesť k tomu, že páchatelia by neboli braní na zodpovednosť, čím by sa zasa posilnila kultúra beztrestnosti;

16. vyzýva inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie a členské štáty a ich orgány presadzovania práva, aby spolupracovali a podnikli konkrétne kroky na koordináciu opatrení na riešenie rodovo motivovaného kybernetického násillia;

⁽²⁸⁾ <https://www.europol.europa.eu/publications-documents/pandemic-profiteering-how-criminals-exploit-covid-19-crisis>

Utorok 14. decembra 2021

17. zdôrazňuje, že je dôležité zväziť prelinanie medzi rodovo motivovaným kybernetickým násilím a obchodovaním s ľuďmi na základe sexuálneho vykorisťovania žien a dievčat, najmä v kontexte pandémie ochorenia COVID-19; zdôrazňuje, že zvyšovanie informovanosti o obchodovaní s ľuďmi online na sociálnych sieťach je nevyhnutné na zabránenie vstupu nových obetí do sietí obchodovania s ľuďmi; ďalej zdôrazňuje, že sexuálne zneužívanie na základe obrazu je extrémnym porušením súkromia a predstavuje aj formu rodovo motivovaného násillia, ako sa napríklad ukázalo v novembri 2020 v Írsku, keď došlo k zverejneniu desiatok tisícov sexuálne explicitných snímok žien a dievčat bez ich súhlasu; preto dôrazne nabáda členské štáty, aby aktualizovali svoje vnútroštátne právne predpisy s cieľom zaradiť sexuálne zneužívanie na základe obrazu alebo akékoľvek šírenie explicitného intímneho materiálu bez súhlasu na zoznam sexuálnych trestných činov, a to oddelene od materiálov týkajúcich sa sexuálneho zneužívania detí;

18. nabáda členské štáty, aby riadne a účinne prijali a vykonávali primerané vnútroštátne právne predpisy vrátane trestnoprávnych predpisov a osobitné politiky na podporu zvyšovania informovanosti a zriaďovali kampane, programy odbornej prípravy a vzdelávacie programy, a to aj v oblasti digitálneho vzdelávania, gramotnosti a zručností, ktoré by sa zameriavali aj na mladšie generácie; žiada Komisiu, aby v tejto súvislosti členské štáty podporovala;

19. zdôrazňuje význam rodovej rovnosti vo vzdelávacích osnovách s cieľom riešiť základné príčiny rodovo motivovaného násillia tým, že sa odstránia rodové stereotypy a zmenia sociálne a kultúrne postoje, ktoré vedú k škodlivým sociálnym a rodovým normám; zdôrazňuje úlohu kvalifikovaných odborníkov v oblasti odbornej prípravy, ako sú pedagogickí pracovníci, pri podpore študentov, pokiaľ ide o otázky súvisiace s rodovo motivovaným kybernetickým násilím, a pripomína, že je dôležité do týchto odborníkov investovať; konštatuje, že osobitná pozornosť by sa mala venovať vzdelávaniu chlapcov a mužov;

20. vyzýva členské štáty, aby vypracovali politiky a programy na podporu a zabezpečenie odškodnenia obetí a aby prijali vhodné opatrenia proti beztrestnosti páchatel'ov takýchto činov, a to aj tým, že zväzlia revíziu a zmenu svojich vnútroštátnych právnych predpisov o súdnych príkazoch s cieľom zahrnúť kybernetické násillie ako jeden zo spôsobov, akými možno porušiť súdny poriadok;

21. vyzýva členské štáty, aby vytvorili siete vnútroštátnych kontaktných miest a iniciatívy na zlepšenie aproximácie pravidiel a posilnenie presadzovania existujúcich pravidiel s cieľom riešiť rodovo motivované kybernetické násillie; pripomína, že Dohovor Rady Európy o počítačovej kriminalite, Dohovor Rady Európy o ochrane detí pred sexuálnym vykorisťovaním a sexuálnym zneužívaním a Istanbulský dohovor vyžadujú kriminalizáciu konkrétneho správania, ktoré zahŕňa násillie páchané na ženách a deťoch, ako je rodovo motivované kybernetické násillie, alebo k takémuto násilliu vedie;

22. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby poskytli primerané finančné prostriedky pre podporné organizácie a organizácie na podporu obetí; zdôrazňuje význam výskumu fenoménu rodovo motivovaného kybernetického násillia; ďalej vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zvýšili finančné prostriedky, ako sú prostriedky určené na kampane na zvyšovanie informovanosti a boj proti rodovým stereotypom;

23. vyzýva členské štáty, aby zabezpečili povinné, nepretržité a rodovo responzívne budovanie kapacít, vzdelávanie a odbornú prípravu pre všetkých príslušných odborníkov, najmä pre justičné orgány a orgány presadzovania práva, v boji proti rodovo motivovanému kybernetickému násilliu vo všetkých fázach, aby ich vybavili znalosťami o rodovo motivovanom kybernetickom násillí a o tom, ako lepšie pochopiť obeť a postarať sa o ne, a to najmä o tie obeť, ktoré sa rozhodnú podať sťažnosť, s cieľom zabrániť akejkoľvek druhotnej viktimizácii a opätovnej traumatizácii; zdôrazňuje tiež potrebu poskytovania odbornej prípravy v oblasti vyšetrovania a stíhania trestných činov rodovo motivovaného kybernetického násillia;

24. pripomína potrebu poskytovať služby podpory, linky pomoci, dostupné mechanizmy nahlasovania a prostriedky nápravy, ktorých cieľom je chrániť a podporovať obeť rodovo motivovaného kybernetického násillia; vyzýva členské štáty, aby s podporou Únie vypracovali harmonizovaný, používateľsky ústretový, prístupný a pravidelne aktualizovaný adresár služieb podpory, liniek pomoci a mechanizmov nahlasovania dostupných v jednotlivých prípadoch kybernetického násillia páchaného na ženách, ktorý by sa mohol sprístupniť na jednej platforme a obsahovať aj informácie o podpore dostupnej v prípadoch ďalších foriem násillia páchaného na ženách; konštatuje, že problém rodovo motivovaného kybernetického násillia je pravdepodobne vážnejší, než ako to údaje v súčasnosti naznačujú, a to z dôvodu nedostatočného nahlasovania a normalizácie rodovo motivovaného kybernetického násillia;

Utorok 14. decembra 2021

25. zdôrazňuje význam médií a sociálnych médií pri zvyšovaní informovanosti o predchádzaní rodovo motivovanému kybernetickému násiliu a boji proti nemu;

26. vyzýva Komisiu, aby podporovala osvetové, informačné a podporné kampane, ktoré bojujú proti rodovo motivovanému kybernetickému násiliu vo všetkých jeho formách a pomáhajú zabezpečiť bezpečný digitálny verejný priestor pre všetkých; domnieva sa, že celouňijná kampaň na zvyšovanie informovanosti o rodovo motivovanom kybernetickom násilí by mala okrem iného obsahovať informácie určené na vzdelávanie mladších občanov Únie o tom, ako rozpoznať a nahlásiť formy kybernetického násilia, a o digitálnych právach; konštatuje, že rodovo motivované kybernetické násilie osobitne zasahuje mladé ženy, a v tejto súvislosti tiež vyzýva na rozvoj konkrétnych iniciatív v oblasti prevencie a zvyšovania informovanosti ⁽²⁹⁾;

27. naliehavo vyzýva Komisiu a členské štáty, aby vytvorili spoľahlivý systém na pravidelný celouňijný zber štatistických rozčlenených, porovnateľných a relevantných údajov o rodovo motivovanom násilí vrátane kybernetického násilia a jeho výskyte, dynamike a následkoch a aby vypracovali ukazovatele na meranie pokroku; opätovne potvrdzuje potrebu zbierať komplexné rozčlenené a porovnateľné údaje vrátane vedeckých údajov s cieľom merať rozsah rodovo motivovaného násilia, nájsť riešenia a merať pokrok; vyzýva členské štáty, aby získavali a poskytovali príslušné údaje; odporúča, aby Komisia a členské štáty využívali kapacity a odborné znalosti inštitútu EIGE, Eurostatu, agentúry FRA, Europolu, Eurojustu a agentúry ENISA; víta záväzok Komisie uskutočniť celouňijný prieskum týkajúci sa rodovo motivovaného násilia a predložiť výsledky v roku 2023;

28. konštatuje, že rodovo motivované kybernetické násilie môže mať na obeť značný vplyv so závažnými a celoživotnými následkami, ako je fyziologický vplyv a vplyv na duševné zdravie vrátane stresu, problémov s koncentráciou, úzkosti, záchvatov paniky, nízkej sebaúcty, depresie, posttraumatickej stresovej poruchy, spoločenskej izolácie, nedostatočnej dôvery a nedostatočného pocitu kontroly, strachu, sebapoškodzovania a samovražedných myšlienok;

29. poukazuje na to, že vplyv rodovo motivovaného kybernetického násilia na obeť môže viesť k poškodeniu dobrej povesti, fyzickým a zdravotným problémom, narušeniu životnej situácie obeť, porušovaniu práva na súkromie a odchodu z online a offline prostredia; zdôrazňuje, že rodovo motivované kybernetické násilie môže mať škodlivý ekonomický vplyv, aj pokiaľ ide o nižšiu prítomnosť v práci, riziko straty pracovného miesta, schopnosť hľadať si zamestnanie a zníženie kvality života, a že niektoré z týchto vplyvov zahŕňajú ďalšie formy diskriminácie, ktorým čelia ženy a LGBTIQ osoby na trhu práce;

30. je znepokojený účinkami, ktoré môže mať vplyv na duševné zdravie najmä na mladých ľudí, čo môže viesť nielen k výrazne škodlivému poklesu ich školskej dochádzky, ale aj k ich odchodu zo spoločenského a verejného života vrátane izolovania sa od vlastných rodín;

31. zdôrazňuje, že rodovo motivované kybernetické násilie zanecháva negatívne psychologické, sociálne a ekonomické následky na životoch žien a dievčat online aj offline; konštatuje, že rodovo motivované kybernetické násilie zasahuje ženy a dievčatá rôznymi spôsobmi v dôsledku prekrývajúcich sa foriem diskriminácie nielen na základe ich rodu, ale okrem iného aj sexuálnej orientácie, veku, rasy, náboženstva alebo zdravotného postihnutia a pripomína, že na pochopenie týchto konkrétnych foriem diskriminácie je nevyhnutný prierezový prístup;

32. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby venovali osobitnú pozornosť prierezovým formám rodovo motivovaného kybernetického násilia, ktoré môžu zasahovať ženy a dievčatá patriace k skupinám v zraniteľnej situácii, ako sú príslušníci etnických menšín, osoby so zdravotným postihnutím a LGBTIQ osoby; pripomína, že označovanie LGBTIQ osôb ako „ideológie“ sa šíri v rámci online aj offline komunikácií a kampaní proti tzv. rodovej ideológii; zdôrazňuje, že feministky a LGBTIQ aktivisti sú často terčom ohovárania, nenávisťných prejavov online a kybernetického šikanovania;

33. vyzýva členské štáty, aby zaviedli osobitné bezplatné a prístupné služby podpory pre skupiny v zraniteľnej situácii vrátane núdzovej a dlhodobej podpory, ako je psychologická, lekárska, právna, praktická a sociálno-ekonomická podpora, a programy, najmä v oblasti digitálneho vzdelávania, gramotnosti a zručností; žiada Komisiu, aby v tejto súvislosti členské štáty podporovala;

⁽²⁹⁾ Správa agentúry FRA z 3. marca 2014 s názvom *Violence against women: an EU-wide survey*.

Utorok 14. decembra 2021

34. vyjadruje poľutovanie nad tým, že rodovo motivované kybernetické násilie sa stáva čoraz bežnejším a spôsobuje zníženie účasti žien a LGBTIQ osôb na verejnom živote a diskusii, čo následne narúša demokraciu Únie a jej zásady a bráni ženám a LGBTIQ osobám v tom, aby mohli plne využívať svoje základné práva a slobody, a najmä slobodu prejavu; ďalej vyjadruje poľutovanie nad tým, že rodovo motivované kybernetické násilie vedie aj k cenzúre; vyjadruje poľutovanie nad tým, že takýto tzv. umlčiaci účinok je zameraný predovšetkým na aktivistky vrátane feministiek (žien a dievčat), LGBTIQ+ aktivistov, umelkyne, ženy v odvetviach, v ktorých dominujú muži, novinárky, političky, obhajkyne ľudských práv a blogerky s cieľom odradiť ženy od účasti na verejnom živote vrátane politiky a rozhodovacích procesov; vyjadruje znepokojenie nad tým, že odrádzajúci účinok rodovo motivovaného kybernetického násilia sa často prenáša do reality offline a že normalizácia online násilia páchaného na ženách, ktoré sa zúčastňujú na verejnej diskusii, aktívne prispieva k nedostatočnému nahlasovaniu týchto trestných činov a obmedzuje zapojenie najmä mladých žien;

35. pripomína zvýšený výskyt mizogýnných, protirodových a antifeministických hnutí a ich útokov na práva žien;

36. pripomína, že rodové normy a stereotypy sú jadrom rodovej diskriminácie; zdôrazňuje vplyv zobrazovania rodových stereotypov v médiách a prostredníctvom reklamy na rodovú rovnosť; vyzýva médiá a mediálne spoločnosti, aby posilnili samoregulačné mechanizmy a kódexy správania s cieľom odsúdiť sexistický reklamný a mediálny obsah, ako sú sexistické obrazy, jazyk, praktiky a rodové stereotypy, a bojovať proti nim;

37. konštatuje, že väčšinu páchatel'ov rodovo motivovaného násilia tvoria muži; zdôrazňuje kľúčovú úlohu vzdelávania v ranom veku s cieľom presadzovať a riešiť rovnaké postavenie a mocenské vzťahy medzi mužmi a ženami a medzi chlapcami a dievčatami a odstrániť predsudky a rodové stereotypy, ktoré vedú ku škodlivým sociálnym rodovým normám; ďalej vyjadruje znepokojenie nad tým, že násilie páchané mužmi na ženách začína násilím páchaným chlapcami na dievčatách; pripomína, že jazyk, učebné osnovy a knihy používané v školách môžu posilniť rodové stereotypy, a ďalej pripomína význam vzdelávania v oblasti digitálnych zručností, ako je kybernetická hygiena a netiketa, ako aj úctivého využívania technológií mužmi a chlapcami a spôsobu, ako sa správať voči ženám a dievčatám online, s cieľom zabezpečiť slobodu prejavu žien a ich zmysluplnú účasť na verejnej diskusii; v tejto súvislosti vyzýva členské štáty, aby vypracovali stratégie na boj proti rodovým stereotypom vo vzdelávaní prostredníctvom pedagogickej odbornej prípravy a revízie učebných osnov, materiálov a pedagogických postupov;

38. zdôrazňuje, že ženy, dievčatá a LGBTIQ osoby čelia mnohým prekážkam pri vstupe do sfér IKT a digitálnych technológií; vyjadruje poľutovanie nad tým, že rodové rozdiely existujú vo všetkých oblastiach digitálnych technológií vrátane nových technológií, ako je umelá inteligencia, a je osobitne znepokojený rodovými rozdielmi v oblasti technologických inovácií a výskumu; zdôrazňuje, že jeden z najkritickejších nedostatkov umelej inteligencie sa týka určitých druhov predsudkov, ako sú pohlavie, vek, zdravotné postihnutie, náboženstvo, rasový alebo etnický pôvod, sociálne zázemie alebo sexuálna orientácia; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby posilnili opatrenia na riešenie takýchto predsudkov, a to konkrétne riešením rodových rozdielov v tomto odvetví a zabezpečením úplnej ochrany základných práv;

39. nabáda členské štáty, aby podporovali zapojenie žien do odvetvia IKT a kariéry žien v tejto oblasti poskytovaním dostatočných stimulov vo svojich príslušných národných, regionálnych a miestnych rodových akčných plánoch alebo politikách; naliehavo vyzýva Komisiu a členské štáty, aby riešili rodové rozdiely v odvetviach IKT a vedy, technológie, inžinierstva a matematiky (ďalej len „STEM“) prostredníctvom vzdelávania, kampaní na zvyšovanie informovanosti, odbornej prípravy, primeraného financovania, podpory zastúpenia žien v týchto odvetviach, najmä na rozhodovacích pozíciách, lepšej rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom, rovnakých príležitostí a bezpečného a priaznivého pracovného prostredia vrátane politik nulovej tolerance sexuálneho a morálneho obťažovania;

40. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili riadne uplatňovanie smernice 2011/93/EÚ s cieľom zvýšiť informovanosť a znížiť riziko toho, že sa deti stanú obeťami sexuálneho zneužívania alebo vykorisťovania online;

41. víta oznámenie Komisie, uvedené v jej nedávnej stratégii pre práva obetí, že spustí sieť Únie na predchádzanie rodovo motivovanému násiliu a domácejmu násiliu a podnikne opatrenia na ochranu bezpečnosti obetí rodovo motivovanej počítačovej kriminality uľahčením rozvoja rámca pre spoluprácu medzi internetovými platformami a inými zainteresovanými stranami;

Utorok 14. decembra 2021

42. berie na vedomie výzvu Poradného výboru Komisie pre rovnosť príležitostí pre ženy a mužov, aby sa na európskej úrovni prijali právne predpisy týkajúce sa boja proti online násiliu páchanému na ženách;
43. zdôrazňuje potrebu chrániť a podporovať obeť rodovo motivovaného kybernetického násilia, posilňovať ich postavenie, zabezpečiť pre ne odškodnenie a poskytnúť im rovnaký prístup k spravodlivosti, najmä pokiaľ ide o poskytovanie základného psychologického a právneho poradenstva dostupného pre všetky obeť rodovo motivovaného kybernetického násilia;
44. vyzýva členské štáty, aby v spolupráci s organizáciami občianskej spoločnosti zabezpečili kvalitnú odbornú prípravu s rodovo responzívnym prístupom pre pracovníkov a iných odborníkov vrátane zamestnancov sociálnych služieb, predstaviteľov orgánov presadzovania práva, súdnych úradníkov a pedagogických pracovníkov;
45. v tejto súvislosti pripomína, že je dôležité vybaviť nezávislé organizácie občianskej spoločnosti finančnými a ľudskými zdrojmi, aby mohli poskytovať služby podpory, ako je právne poradenstvo a psychologická podpora;
46. vyzýva členské štáty, aby všetkým obetiam sprístupnili služby podpory vrátane právneho a psychologického poradenstva, vytvorili jasný protokol na pomoc obetiam rodovo motivovaného kybernetického násilia a zabránenie ďalšej ujme a reviktimizácii a zabezpečili, aby obeť mali okamžitý prístup k spravodlivosti; zdôrazňuje, že v tejto súvislosti je potrebné zvýšiť informovanosť obetí o dostupných službách podpory; ďalej vyzýva členské štáty, aby vytvárali a šírili prístupné informácie o legálnych cestách a službách podpory, ktoré majú obeť rodovo motivovaného kybernetického násilia k dispozícii, a vytvorili mechanizmy podávania sťažností ľahko a okamžite prístupné obetiam, a to aj digitálnymi prostriedkami;
47. vyjadruje znepokojenie nad uvádzaním technológií na uľahčenie zneužívania na trh, najmä pokiaľ ide o uvádzanie stalkerware softvéru na trh; odmieta názor, že stalkerware aplikácie možno považovať za aplikácie na rodičovskú kontrolu;
48. zdôrazňuje dôležitú úlohu, ktorú musia online platformy zohrávať pri riešení rodovo motivovaného kybernetického násilia a boji proti nemu; zdôrazňuje, že je potrebné, aby členské štáty spolupracovali s online platformami s cieľom prijať opatrenia na zabezpečenie včasných a prístupných mechanizmov nahlasovania v boji proti kybernetickému násiliu a na zaistenie bezpečnosti online, súkromia žien online a vhodných mechanizmov nápravy;
49. vyzýva na účinnú spoluprácu medzi orgánmi presadzovania práva a technologickými spoločnosťami a poskytovateľmi služieb, ktorá by mala byť v plnom súlade so základnými právami a slobodami a pravidlami ochrany údajov, s cieľom zabezpečiť zachovanie a ochranu práv obetí;
50. v tejto súvislosti víta návrh Komisie na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady o jednotnom trhu s digitálnymi službami (akt o digitálnych službách) a o zmene smernice 2000/31/ES, ktorého cieľom je vytvoriť bezpečnejší digitálny priestor, ktorý je v súlade s príslušnými právnymi aktmi Únie a v ktorom sú chránené základné práva a slobody;
51. naliehavo vyzýva Radu, aby bezodkladne ukončila ratifikáciu Istanbulskeho dohovoru zo strany Únie na základe širokého prístupia bez akýchkoľvek obmedzení a aby sa zasadzovala za jeho ratifikáciu, rýchle a riadne vykonávanie a presadzovanie všetkými členskými štátmi; vyjadruje poľutovanie nad tým, že k dnešnému dňu ho ratifikovalo len 21 členských štátov, a vyzýva Bulharsko, Českú republiku, Litvu, Lotyšsko, Maďarsko a Slovensko, aby dohovor ratifikovali;
52. zdôrazňuje, že Istanbulský dohovor je najkomplexnejšou medzinárodnou zmluvou, v ktorej sa riešia základné príčiny rodovo motivovaného násilia vo všetkých jeho formách a zabezpečujú legislatívne kroky týkajúce sa rodovo motivovaného násilia online aj offline a ktorá by sa mala považovať za minimálnu normu; dôrazne odsudzuje pokusy niektorých členských štátov zdiskreditovať Istanbulský dohovor a zastaviť pokrok dosiahnutý v boji proti rodovo motivovanému násiliu; zdôrazňuje význam účinného vykonávania dohovoru v celej Únii a pripomína, že neuzavretie jeho ratifikácie oslabuje dôveryhodnosť Únie; zdôrazňuje, že táto výzva neodvádza pozornosť od výzvy na prijatie právneho aktu Únie o boji proti rodovo motivovanému násiliu, ale ju dopĺňa; pripomína, že nové legislatívne opatrenia by v každom prípade mali byť v súlade s právami a povinnosťami stanovenými Istanbulským dohovorom a mali by dopĺňať jeho ratifikáciu; naliehavo preto vyzýva členské štáty a Úniu, aby prijali ďalšie opatrenia vrátane záväzných legislatívnych opatrení na boj proti týmto formám násilia v nadchádzajúcej smernici o predchádzaní všetkým formám rodovo motivovaného násilia a boji proti nim;

Utorok 14. decembra 2021

53. ako to už predtým vyjadril, dôrazne opakovane potvrdzuje svoje odhodlanie bojovať proti rodovo motivovanému násiliu a opakovane vyzýva na vypracovanie komplexnej smernice, ktorá sa bude vzťahovať na všetky jeho formy vrátane prípadov porušenia sexuálneho a reprodukčného zdravia a práv žien, kybernetického násillia a sexuálneho vykorisťovania a zneužívania, ako aj povinností prevencie, vyšetrovania a stíhania páchatel'ov, ochrany obetí a svedkov a zberu údajov, čo predstavuje najlepší spôsob, ako skoncovať s rodovo motivovaným násillím;

54. naliehavo vyzýva Komisiu, aby nadchádzajúcu smernicu využila na kriminalizáciu rodovo motivovaného kybernetického násillia, čo by slúžilo ako základ harmonizácie existujúcich a budúcich právnych aktov;

55. vyzýva Radu, aby aktivovala premostovaciu doložku tým, že prijme rozhodnutie, ktorým sa rodovo motivované násillie určí ako oblasť obzvlášť závažnej trestnej činnosti s cezhraničným rozmerom podľa článku 83 ods. 1 tretieho pododseku ZFEÚ;

56. žiada, aby Komisia ako súčasť svojho nadchádzajúceho legislatívneho návrhu a na základe článku 83 ods. 1 prvého pododseku ZFEÚ bezodkladne predložila návrh aktu, ktorým sa stanovujú opatrenia na boj proti rodovo motivovanému kybernetickému násilliu, v nadväznosti na odporúčania uvedené v prílohe k tomuto návrhu uznesenia; uvádza, že týmto návrhom by sa nemalo narušiť úsilie určiť rodovo motivované násillie ako novú oblasť obzvlášť závažnej trestnej činnosti s cezhraničným rozmerom podľa článku 83 ods. 1 tretieho pododseku ZFEÚ ani akékoľvek iné odvodené právne akty o rodovo motivovanom násillí, o ktoré Európsky parlament požiadal vo svojich predchádzajúcich výzvach;

57. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie a sprievodné odporúčania Komisii a Rade.

Utorok 14. decembra 2021

PRÍLOHA K UZNESENIU:**ODPORÚČANIA PRE KOMISIU K OBSAHU VYŽIADANÉHO NÁVRHU O BOJI PROTI RODOVO MOTIVOVANÉMU NÁSILIU: KYBERNETICKÉMU NÁSILIU****Odporúčanie 1 o ciele legislatívneho návrhu**

Cieľom je zahrnúť do nadchádzajúcej smernice o boji proti všetkým formám rodovo motivovaného násillia ako harmonizovanú politickú reakciu minimálne pravidlá týkajúce sa vymedzenia trestného činu rodovo motivovaného kybernetického násillia a súvisiacich sankcií, opatrenia na presadzovanie a podporu činností členských štátov v oblasti predchádzania tomuto trestnému činu a opatrenia na ochranu, podporu a zabezpečenie odškodnenia obetí.

Okrem toho je podľa stratégie pre rovnosť LGBTIQ osôb na roky 2020 – 2025 cieľom zahrnúť do pripravovaného návrhu vymedzenie trestných činov z nenávisti a nenávistných prejavov online, ak sú zamerané na LGBTIQ osoby.

Tento návrh by nemal oslabiť žiadne úsilie o identifikáciu všetkých foriem rodovo motivovaného násillia ako novej oblasti obzvlášť závažnej trestnej činnosti.

Odporúčanie 2 o rozsahu pôsobnosti a vymedzení pojmov

Vo vymedzení rodovo motivovaného kybernetického násillia by sa mali stanoviť pôsobnosť, rozsah a rodová a prierezová povaha kybernetického násillia, pričom by sa malo zdôrazniť, že rodovo motivované kybernetické násillie je súčasťou nepretržitého rodovo motivovaného násillia.

Návrh by mal obsahovať vymedzenia, ktoré by vychádzali z vymedzení pojmov v existujúcich nástrojoch, ako je Dohovor Rady Európy o počítačovej kriminalite alebo Istanbulský dohovor, vymedzení pojmov vypracovaných Výborom pre Dohovor o počítačovej kriminalite, Poradným výborom Komisie pre rovnosť príležitostí pre ženy a mužov a osobitnou spravodajkyňou OSN pre násillie páchané na ženách, jeho príčiny a následky a vymedzení pojmov formulovaných v kontexte počítačovej kriminality alebo kybernetického násillia páchaných na deťoch alebo násillia páchaného na ženách.

Na základe existujúcich nástrojov by bolo možné takéto vymedzenie: „Rodovo motivované kybernetické násillie je forma rodovo motivovaného násillia a akýkoľvek čin rodovo motivovaného násillia, ktorý bol úplne alebo sčasti spáchaný s použitím IKT, ako sú mobilné telefóny a smartfóny, internet, platformy sociálnych médií alebo e-mail, alebo ktorý IKT podporili alebo zhoršili a ktorý bol namierený proti žene, pretože je ženou, alebo zasahuje ženy neprimerane, alebo proti LGBTIQ osobám z dôvodu ich rodovej identity, rodového vyjadrenia alebo pohlavných znakov a ktorý vedie alebo môže viesť k fyzickej, sexuálnej, psychologickej alebo ekonomickej ujme vrátane vyhrážania sa takýmito činmi, nátlaku alebo svojvoľného pozbavenia slobody, a to vo verejnom alebo v súkromnom živote“.

— aké trestné činy?

Zahrnutie pojmu „počítačová kriminalita“ do článku 83 ods. 1 ZFEÚ sa tiež môže vzťahovať na trestné činy spáchané proti elektronickým komunikačným sieťam alebo informačným systémom alebo s ich použitím a závažné formy rodovo motivovaného násillia online s cezhraničným rozmerom môžu patriť do rozsahu pôsobnosti pojmu „počítačová kriminalita“ v zmysle článku 83 ods. 1 ZFEÚ.

Opatrenia zamerané na predchádzanie rodovo motivovanému kybernetickému násilliu a pomoc obetiam by sa navyše mohli stanoviť na základe článku 83 ods. 1 ZFEÚ, pretože dopĺňajú hlavný cieľ legislatívneho návrhu.

Rozsah pôsobnosti legislatívneho návrhu by sa mal vzťahovať na všetky formy rodovo motivovaného násillia, ktoré bolo sčasti alebo úplne spáchané s použitím IKT, ako sú mobilné telefóny a smartfóny, internet, platformy sociálnych médií alebo e-mail, alebo ktoré IKT podporili alebo zhoršili a ktoré bolo namierené proti žene, pretože je ženou, alebo zasahuje ženy neprimerane alebo proti LGBTIQ osobám z dôvodu ich rodovej identity, rodového vyjadrenia alebo pohlavných znakov.

Utorok 14. decembra 2021

Hoci nie je možné poskytnúť úplnú typológiu rôznych foriem rodovo motivovaného kybernetického násilia, pretože sa neustále vyvíja a vznikajú nové formy, mali by sa spomenúť a vymedziť aspoň tieto druhy:

- **kybernetické obťažovanie** vrátane kybernetického šikanovania, sexuálneho obťažovania online, nevyžiadaného doručovania sexuálne explicitného materiálu, mobingu a deadnamingu;
- **kybernetické prenasledovanie**;
- **porušovanie práva na súkromie súvisiace s IKT** vrátane prístupu k súkromným údajom alebo snímkam, zaznamenávania, zdieľania a vytvárania takýchto údajov alebo snímkov a manipulácie s nimi, konkrétne vrátane sexuálneho zneužívania na základe obrazu, vytvárania alebo šírenia súkromných snímkov sexuálnej povahy bez súhlasu danej osoby, doxingu a krádeže totožnosti;
- **zaznamenávanie a zdieľanie snímkov zachytávajúcich znásilňovanie alebo iné formy sexuálneho útoku**;
- **kontrola alebo sledovanie na diaľku** aj prostredníctvom špiónážnych aplikácií v mobilných zariadeniach;
- **hrozby** vrátane priamych hrozieb, hrozieb násilia a výziev na jeho páchanie, ako sú hrozby znásilnenia, vydieranie, sexuálne vydieranie, vydieranie namierené proti obeti, jej deťom alebo príbuzným alebo iným osobám, ktoré obeť podporujú a ktoré sú nepriamo zasiahnuté;
- **sexistické nenávisťné prejavy** vrátane umiestňovania a zdieľania obsahu podnecujúceho násilie alebo nenávisť voči ženám alebo LGBTIQ osobám na základe ich rodovej identity, rodového vyjadrenia alebo pohlavných znakov;
- **podnecovanie k páchaniu násilia na sebe samom**, ako je samovražda alebo anorexia a psychická ujma;
- **počítačové poškodenie** súborov, programov, zariadení, útoky na webové sídla a iné digitálne komunikačné kanály;
- **neoprávnený prístup** k mobilným telefónom, e-mailovým správam, správam v rámci služieb rýchlych správ alebo účtom na sociálnych sieťach;
- **porušovanie obmedzení komunikácie** uložených prostredníctvom súdnych príkazov;
- **využívanie technologických prostriedkov na obchodovanie s ľuďmi**, a to aj na účely sexuálneho vykorisťovania žien a dievčat.
- **aké obeť?**

Osobný rozsah pôsobnosti návrhu by sa mal vzťahovať na všetky obeť rodovo motivovaného kybernetického násilia s osobitným uznaním prierezových foriem diskriminácie a obetí, ktoré sa zúčastňujú na verejnom živote, ku ktorým patria:

- ženy a dievčatá v celej svojej rozmanitosti a
- LGBTIQ osoby na základe svojej rodovej identity, rodového vyjadrenia alebo pohlavných znakov.

Odporúčanie 3 o preventívnych opatreniach

Členské štáty by mali zaviesť súbor opatrení na predchádzanie rodovo motivovanému kybernetickému násiliu, pričom všetky tieto opatrenia by mali brániť opätovnej traumatizácii a stigmatizácii obetí rodovo motivovaného kybernetického násilia, mali by byť sústredené na obeť a mal by sa v rámci nich uplatňovať prierezový prístup. Medzi uvedené opatrenia by mali patriť aj tieto opatrenia:

- programy na zvyšovanie informovanosti a vzdelávacie programy vrátane programov určených pre chlapcov a mužov, ako aj kampane so zapojením všetkých príslušných aktérov a zainteresovaných strán na účely riešenia základných príčin rodovo motivovaného kybernetického násilia vo všeobecnom kontexte rodovo motivovaného násilia s cieľom zmeniť sociálne a kultúrne postoje a odstrániť rodové normy a stereotypy a zároveň presadzovať rešpektovanie základných práv v online priestore s osobitným prihliadnutím na platformy sociálnych médií a zvyšovať gramotnosť, pokiaľ ide o bezpečné používanie internetu;

Utorok 14. decembra 2021

- výskum rodovo motivovaného kybernetického násilia (vrátane aspektov, ako sú príčiny, výskyt, vplyv; obeť, páchatelia, prejavy, kanály a potreba služieb podpory); takýto výskum by mal zahŕňať štúdie a úpravu štatistík o trestnej činnosti v oblasti rodovo motivovaného kybernetického násilia s cieľom identifikovať legislatívne a nelegislatívne potreby; takýto výskum by mal byť podporený zberom rozčlenených, prierezových a komplexných údajov;
- bežné digitálne vzdelávanie, gramotnosť a zručnosti, ako je kybernetická hygiena a netiketa, a to aj v rámci učebných osnov, s cieľom podporiť lepšie chápanie digitálnych technológií najmä s cieľom zabrániť zneužívaniu sociálnych médií a posilniť postavenie používateľov, zlepšiť digitálne začlenenie, zabezpečiť rešpektovanie základných práv, odstrániť akékoľvek rodové rozdiely a predsudky v prístupe k technológiám a zabezpečiť rodovú rozmanitosť v odvetví technológií, a najmä pokiaľ ide o vývoj nových technológií, vrátane odbornej prípravy pre učiteľov;
- uľahčenie prístupu žien k vzdelávaniu a akademickej obci v oblastiach digitálnych technológií s cieľom odstrániť rodové rozdiely vrátane digitálnych rodových rozdielov a zabezpečiť rodovú rozmanitosť v technologických odvetviach, ako sú IKT a STEM, najmä pri vývoji nových technológií vrátane umelej inteligencie a predovšetkým na rozhodovacích pozíciách;
- podpora a výmena najlepších postupov v oblasti prístupu k spravodlivosti, vynášania rozsudkov a prostriedkov nápravy, pri ktorých sa uplatňuje rodovo responzívny prístup;
- podpora integrovaných a komplexných vzdelávacích a liečebných programov zameraných na predchádzanie opakovaniu trestnej činnosti páchatelov, ako aj na odklon správania a zmýšľania od násilia, a to v spolupráci s príslušnými inštitúciami a organizáciami občianskej spoločnosti s prihliadnutím na komunitné postupy a transformačné justičné prístupy, ktoré majú kľúčový význam pre zastavenie cyklu škôd;
- rozvoj spolupráce medzi členskými štátmi na účely výmeny informácií, odborných znalostí a najlepších postupov, najmä prostredníctvom Európskej siete na predchádzanie trestnej činnosti v koordinácii s Európskym centrom boja proti počítačovej kriminalite Europolu, ako aj s inými príbuznými orgánmi, úradmi a agentúrami, ako je Eurojust, v súlade so základnými právami;
- v prípade online platforiem, ktoré sa používajú v prvom rade na šírenie pornografického obsahu vytvoreného používateľmi, zabezpečenie, aby platformy prijali potrebné technické a organizačné opatrenia, ktorými sa zaručí, že používatelia, ktorí obsah šíria, sa overili prostredníctvom dvojitej registrácie e-mailom a mobilným telefónom;
- uznávanie, podpora a poskytovanie informácií o organizáciách občianskej spoločnosti, ktoré pôsobia v oblasti rodovo motivovaného násilia a prevencie, a to aj zabezpečením ich finančnej podpory;
- podpora cielenej a nepretržitej odbornej prípravy pre pracovníkov a iných odborníkov vrátane zamestnancov sociálnych služieb, predstaviteľov orgánov presadzovania práva, súdnych úradníkov a ďalších relevantných aktérov s cieľom zabezpečiť, aby sa príčiny a vplyv rodovo motivovaného kybernetického násilia chápali a aby sa s obeťami zaobchádzalo primerane a aby sa v odbornej príprave pre všetkých pracovníkov uplatňoval rodovo responzívny prístup;
- zváženie regulácie vývoja softvéru monitorovacích aplikácií s cieľom zvážiť možné zneužitie týchto aplikácií a poskytnúť primerané záruky na ochranu základných práv a zabezpečenie súladu s platnými právnymi predpismi o ochrane údajov; zákaz Komisie uvádzať na trh akýkoľvek monitorovací softvér, ktorý vykonáva dohľad bez súhlasu používateľa a bez jasného uvedenia jeho činnosti;
- zváženie kódexu postupov pre online platformy s prihliadnutím na jeho možné dôsledky alebo úlohu v kontexte rodovo motivovaného kybernetického násilia a zabezpečenie toho, aby sa organizácie občianskej spoločnosti mohli zúčastňovať na hodnotení a preskúmvaní kódexu správania pre boj proti nezákonným nenávisným prejavom online; prijatie opatrení, ktorými sa spoločnostiam IT uloží povinnosť zlepšiť spätnú väzbu, ktorú poskytujú používateľom prostredníctvom oznámení, čo by im umožnilo rýchlo a účinne reagovať, pokiaľ ide o obsah označený ako nezákonný;
- uznanie digitálneho rozmeru rodovo motivovaného násilia vo vnútroštátnych stratégiách, programoch a akčných plánoch ako súčasť holistickej reakcie na všetky formy rodovo motivovaného násilia;

Utorok 14. decembra 2021

- podpora spolupráce medzi členskými štátmi, internetovými sprostredkovateľmi a mimovládnyimi organizáciami, ktoré na tejto záležitosti pracujú, napríklad prostredníctvom podujatí zameraných na partnerské učenie a verejných konferencií;
- multidisciplinárna spolupráca a spolupráca zainteresovaných strán, a to aj s technologickými spoločnosťami, poskytovateľmi hostingových služieb a príslušnými orgánmi, na vypracúvaní najlepších postupov na boj proti rodovo motivovanému násiliu v súlade so základnými právami.

Odporúčanie 4 o ochrane, podpore a odškodnení obetí

Komisia a členské štáty by mali prijať tieto opatrenia, ktoré by mali byť zamerané na obeť a mal by sa v rámci nich uplatňovať prierezový prístup:

- presadzovať povinnú špecifickú a kontinuálnu odbornú prípravu pre pracovníkov a odborníkov pracujúcich s obetami rodovo motivovaného kybernetického násilia vrátane orgánov presadzovania práva, zamestnancov v sociálnych a zdravotníckych službách a službách starostlivosti o deti, predstaviteľov trestnej justície a členov súdnictva; celounijné programy odbornej prípravy by sa mohli vykonávať v rámci programov Spravodlivosť a Občania, rovnosť, práva a hodnoty, a to spolu s Agentúrou Európskej únie pre odbornú prípravu v oblasti presadzovania práva (CEPOL) a Európskou sieťou odbornej justičnej prípravy; dôraz by sa mal klásť najmä na druhotnú viktimizáciu a spôsob, ako sa jej vyhnúť, dvojaký rozmer rodovo motivovaného násilia (online/offline) a prierezovú diskrimináciu, ako aj na pomoc poskytovanú obetiam s osobitnými potrebami;
- zabezpečiť, aby sa v rámci každej odbornej prípravy pracovníkov uplatňoval rodovo responzívny prístup a aby program zahŕňal opatrenia na zabezpečenie toho, aby obeť nebola počas trestného konania opätovne viktimizovaná (reviktimizácia a stigmatizácia);
- v prípade online platforiem, ktoré sa používajú v prvom rade na šírenie pornografického obsahu vytvoreného používateľmi, zabezpečiť, aby platformy prijali potrebné technické a organizačné opatrenia na zaručenie dostupnosti kvalifikovaného oznamovacieho postupu v takej forme, aby jednotlivci mohli platforme oznámiť tvrdenie, že obrazový materiál, ktorý ich zobrazuje alebo ktorý ich údajne zobrazuje, sa šíri bez ich súhlasu, a poskytnúť platforme evidentný dôkaz o svojej fyzickej identite, a aby obsah oznámený týmto postupom bol do 48 hodín pozastavený;
- v prípade online platforiem, ktoré sa používajú v prvom rade na šírenie pornografického obsahu vytvoreného používateľmi, zabezpečiť, aby platformy prijali potrebné technické a organizačné opatrenia na zaručenie profesionálneho moderovania obsahu človekom, a to v prípade kontroly obsahu, v prípade ktorého existuje vysoká pravdepodobnosť toho, že je nezákonný, napríklad obsah prezentovaný ako voyeurský alebo zobrazujúci scény znásilnenia;
- zriadiť národné kontaktné miesta v rámci sociálnych služieb a orgánov presadzovania práva s osobitným personálom vyškoleným v oblasti rodovo motivovaného kybernetického násilia, kde by obeť mohli nahlasovať rodovo motivované kybernetické násilie v bezpečnom prostredí; kontaktné miesta by sa mali koordinovať prostredníctvom siete; tieto opatrenia by prispeli k riešeniu nedostatočného nahlasovania a reviktimizácie a vytváraniu bezpečnejšieho prostredia pre obeť rodovo motivovaného násilia;
- uľahčiť prístup obetí k informáciám v jednoduchom a prístupnom jazyku, ktorému obeť rozumie, najmä pokiaľ ide o právnu pomoc a opatrenia, ako aj služby podpory, a vytvoriť špecifické služby pre obeť kybernetického násilia (linky pomoci, útulky, právna a psychologická pomoc); uľahčiť obetiam nahlasovanie tým, že sa im umožní získavať príkazy na ochranu, a vyvíjať mechanizmy nápravy s primeranými opatreniami na nápravu a odškodnenie;
- poskytnúť národným telefonickým linkám pomoci potrebné zdroje a odborné znalosti, aby mohli reagovať na digitálny rozmer rodovo motivovaného násilia;
- zriadiť telefonickú linku pomoci pre celú Úniu ako kontaktné miesto pre obeť a zabezpečiť, aby ju obeť mohli ľahko a slobodne používať; vytvoriť zoznam služieb podpory vrátane liniek pomoci a mechanizmov nahlasovania, ktoré sú k dispozícii v jednotlivých prípadoch kybernetického násilia;

Utorok 14. decembra 2021

- zabezpečiť, aby obeť rodovo motivovaného kybernetického násillia v členských štátoch mali prístup k špecializovaným službám podpory a k spravodlivosti, prostriedkom nápravy a bezpečným a prístupným postupom a mechanizmom nahlasovania nezávisle od podania sťažnosti; odstrániť všetky prekážky, s ktorými sa môžu stretnúť obeť, ktoré sa rozhodnú podať sťažnosť, a vytvoriť mechanizmy na podávanie sťažností, ktoré budú pre obeť ľahko a okamžite prístupné, a to aj digitálnymi prostriedkami;
- vyvíjať mechanizmy spolupráce medzi členskými štátmi, internetovými sprostredkovateľmi a mimovládnyimi organizáciami pôsobiacimi v tejto oblasti, ako aj medzi príslušnými aktérmi, ako sú súdnictvo, prokurátori, orgány presadzovania práva, miestne a regionálne orgány a organizácie občianskej spoločnosti;
- podporovať organizácie občianskej spoločnosti, najmä tie, ktoré poskytujú služby podpory obeť, a to aj poskytovaním finančnej podpory;
- presadzovať etický vývoj a využívanie technologických riešení, ktoré podporujú obeť a pomáhajú identifikovať páchatel'ov, pri súčasnom zabezpečení plného súladu so základnými právami.

Komisia by mala vypracovať hlavné zásady pre predstaviteľov orgánov presadzovania práva pri zaobchádzaní s obeťami, ktoré nahlasujú rodovo motivované kybernetické násillie, ktoré by ich mali vybaviť potrebnými mäkkými zručnosťami v oblasti starostlivého vypočutia, pochopenia a rešpektovania všetkých obeť rodovo motivovaného kybernetického násillia; tieto hlavné zásady by sa mali zakladať na rodovo rezponzívnom prístupe.

Členské štáty by mali rozvíjať špecializované služby ochrany a podpory, ktoré sú prístupné všetkým obeťam bezplatne, vrátane núdzovej a dlhodobej podpory, ako je psychologická, lekárska, právna, praktická a sociálno-ekonomická podpora, so zreteľom na osobitné potreby obeť, a venovať osobitnú pozornosť obeťam patriacim do skupín, ktoré sú mimoriadne ohrozené alebo zraniteľné. Komisia by mala v tejto súvislosti členské štáty podporovať.

Odporúčanie 5 o stíhaní a kriminalizácii rodovo motivovaného kybernetického násillia

Na základe vymedzenia uvedeného v odporúčaní 2 a vzhľadom na to, že kriminalizácia rodovo motivovaného kybernetického násillia by mohla mať odrádzajúci účinok na páchatel'ov, by sa pri kriminalizácii rodovo motivovaného kybernetického násillia mali zohľadniť tieto kritériá:

- formy rodovo motivovaného kybernetického násillia, ktoré majú členské štáty kriminalizovať (vrátane skorších fáz počítačovej kriminality – podnecovania, napomáhania, navádzania a pokusu);
- minimálne a maximálne tresty (väzenie a pokuty);
- cezhraničné vyšetrovanie a stíhanie;
- osobitné ustanovenia uvádzajúce usmernenia pre vyšetrovanie a trestné stíhanie určené najmä orgánom presadzovania práva a prokurátorom, ktoré by mali obsahovať aj konkrétne pokyny pre orgány presadzovania práva v oblasti získavania dôkazov;
- účinná spolupráca medzi orgánmi presadzovania práva a technologickými spoločnosťami a poskytovateľmi služieb, najmä pokiaľ ide o identifikáciu páchatel'ov a zhromažďovanie dôkazov, ktorá by mala byť v úplnom súlade so základnými právami a slobodami a pravidlami v oblasti ochrany údajov;
- všetky dôkazy by sa mali zhromažďovať spôsobom, ktorý nespôsobí druhotnú viktimizáciu a opätovnú traumatizáciu obeť;
- priťažujúce okolnosti v závislosti od profilu žien, dievčat a LGBTIQ osôb, ktoré sú obeťami, ako je využívanie osobitných charakteristík alebo zraniteľných miest žien, dievčat a LGBTIQ osôb online;
- hodnotenie rizík by malo zahŕňať a zohľadňovať modely správania a rodové aspekty incidentu, ako sú stereotypy, diskriminácia, sexualizované hrozby a zastrašovanie; Tieto informácie by sa mali použiť na určenie následných opatrení a na zlepšenie zberu údajov týkajúcich sa rôznych prejavov rodovo motivovaného kybernetického násillia.
- poskytovanie dôkazov by nemalo predstavovať záťaž pre obeť ani prispievať k ďalšej viktimizácii.

Všetky opatrenia by sa mali zameriavať na obeť a mal by sa v rámci nich uplatňovať prierezový prístup.

Utorok 14. decembra 2021

Odporúčanie 6 o zbere údajov a podávaní správ

Komisia a členské štáty by mali pravidelne zbierať a uverejňovať komplexné rozčlenené a porovnateľné údaje o rôznych formách rodovo motivovaného kybernetického násillia, a to nie len na základe správ orgánov presadzovania práva alebo organizácií občianskej spoločnosti, ale aj na základe skúseností obetí. Na tieto údaje by mohli nadviazať komplexné štúdie. Údaje členských štátov o rodovo motivovanom kybernetickom násillí by sa mali zhromažďovať a sprístupňovať prostredníctvom štatistických databáz inštitútu EIGE, agentúry FRA a Eurostatu a členské štáty by mali zabezpečiť, aby čo najlepšie využili kapacity a zdroje inštitútu EIGE. Agentúra FRA by mala uskutočniť nový rozsiahly celoeurópsky výskum všetkých foriem rodovo motivovaného kybernetického násillia, ktorý by mal vychádzať z najnovších údajov Únie, s cieľom zabezpečiť presnú reakciu.

Komisia by mala Európskemu parlamentu a Rade pravidelne predkladať správy, ktoré by mali obsahovať posúdenie toho, do akej miery členské štáty prijali opatrenia podľa tohto odporúčania. Komisia by tiež mala zlepšiť údaje rozčlenené podľa pohlavia o výskyte a škodlivých následkoch rodovo motivovaného kybernetického násillia na úrovni Únie.

Komisia a členské štáty by mali vypracovať ukazovatele na meranie účinnosti svojich zásahov do riešenia rodovo motivovaného kybernetického násillia.

Ďalšie odporúčania by mohli zahŕňať:

- tvorbu štatistiky o výskyte a formách kybernetického násillia, čím sa zároveň podporí jednotnosť a porovnateľnosť údajov zhromažďovaných členskými štátmi,
- celoúijný program zberu údajov,
- pravidelné zhromažďovanie údajov s cieľom nadobudnúť znalosti a držať krok s nepretržitým vývojom nástrojov a technológií, ktoré možno použiť na šírenie kybernetického násillia,
- odporúčanie, aby sa využívali kapacity a odborné znalosti inštitútu EIGE, Eurostatu, agentúry FRA, Europolu, Eurojustu a agentúry ENISA.